

ĀDAŽU NOVADA PAŠVALDĪBAS
ATTĪSTĪBAS PLĀNS DARBAM AR
JAUNATNI
2023. – 2027.GADAM

Saturs

Termini	2
Attīstības plāns darbam ar jaunatni Ādažu novadā 2023.-2027. gadam	6
Izpildes uzraudzība	9

Termini

Jaunietis – persona vecumā no 13 līdz 25 gadiem.

Jaunatne – demogrāfiskā iedzīvotāju grupa, vecumā no 13 līdz 25 gadiem.

Jaunatnes politika – mērķtiecīgu darbību kopums, kas veicina jauniešu pilnvērtīgu un vispusīgu attīstību, iekļaušanos sabiedrībā un dzīves kvalitātes uzlabošanu.

Jauniešu centrs – pašvaldības dibināta iestāde, kuras mērķis ir veicināt jauniešu iniciatīvas, jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā, sabiedriskajā dzīvē, kā arī piedāvāt lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespēju.

Jaunatnes organizācija – biedrību un nodibinājumu reģistrā reģistrēta un jaunatnes organizāciju sarakstā ierakstīta biedrība.

Jauniešu dome – Ādažu novada pašvaldības domes izveidota institūcija, kuras sastāvā ir jauniešu organizāciju, grupu un izglītojamo pašpārvalžu pārstāvji, kas piedalās Ādažu novada attīstības plāna darbam ar jaunatni īstenošanā un pārstāv jauniešu intereses un vajadzības, veicina sadarbību ar pašvaldību, citām jauniešu organizācijām, līdzdarbojas pašvaldības pasākumos, kā arī izplata informāciju par jauniešu aktualitātēm novadā un iespējām iesaistīties projektos, programmās un citās aktivitātēs.

Jaunatnes lietu konsultatīvā komisija – Ādažu novada pašvaldības domes izveidota pastāvīgi funkcionējoša, konsultatīva un koordinējoša padomdevēja institūcija ar jaunatnes lietām saistīto jautājumu risināšanai. Komisijas sastāvā ir pašvaldības speciālisti darbam ar jaunatni, kā arī var tikt iesaistīti jauniešu domes, jaunatnes organizāciju, jauniešu iniciatīvu grupu un citu biedrību un nodibinājumu pārstāvji darbam ar jaunatni. Komisija veicina pašvaldības iestāžu sadarbību jaunatnes jomā, izzina un analizē novada jauniešu problēmas, vajadzības un intereses, sniedz priekšlikumus pašvaldībai darba ar jaunatni pilnveidei, veicina jauniešu iesaisti politiskās, ekonomiskās, sociālās un kultūras dzīves, kā arī vides aizsardzības aktivitātēs.

Jaunatnes lietu speciālists – pašvaldības darbinieks, kurš plāno, vada un koordinē darbu ar jaunatni, sadarbojas ar jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītajām personām, izstrādā priekšlikumus jaunatnes politikas pilnveidei, īsteno un koordinē informatīvus un izglītojošus pasākumus, projektus un programmas jaunatnes politikas jomā, sekmē jauniešu pilsonisko audzināšanu, veicina jauniešu brīvprātīgo darbu un līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, konsultē jauniešus jaunatnes politikas jomā, tajā skaitā par pasākumu, projektu un programmu izstrādi un īstenošanu, kā arī veicina jauniešu personības attīstību.

Jaunatnes darbinieks – pašvaldības darbinieks, kurš veic tiešo darbu ar jauniešiem, iesaistot tos darba ar jaunatni pasākumos, nodrošina aktivitātes un brīvā laika pavadīšanas iespējas jauniešiem vietējā līmenī, līdzdarbojas projektu īstenošanā, konsultē jauniešus par viņiem aktuālajām tēmām, nodrošina informācijas pieejamību un apriti par jaunatnes lietām.

Darbs ar jaunatni – uz jauniešiem orientēts plānotu pasākumu kopums, kas nodrošina jaunatnes politikas īstenošanu, jauniešu vērtīborientācijas veidošanu un humāno vērtību nostiprināšanu.

Neformālā izglītība - ārpus formālās izglītības organizēta interesēm un pieprasījumam atbilstoša izglītojoša darbība.

IEVADS

Jaunatnes likumā ir noteikts, ka pašvaldība veic darbu ar jaunatni, ievērojot jaunatnes politikas pamatprincipus un valsts jaunatnes politikas attīstības plānošanas dokumentus.

Viena no pašvaldības funkcijām ir darba ar jaunatni plānošana un īstenošana.

Jaunatnes politika balstās uz septiņiem jaunatnes politikas īstenošanas pamatprincipiem:

- **līdzdalības** princips — nodrošināt jauniešiem iespēju iesaistīties jaunatnes politiku ietekmējošu lēmumu apspriešanā pirms to pieņemšanas;
- **informācijas pieejamības** princips — sekmēt jauniešu nodrošināšanu ar viņu attīstības vajadzībām atbilstošu informāciju;
- **vienlīdzīgu iespēju** princips — nodrošināt jauniešiem iespēju bez jebkādas diskriminācijas aktīvi piedalīties sabiedriskās, politiskās, kultūras un ekonomiskās dzīves aktivitātēs;
- **jauniešu interešu ievērošanas** princips — risinot ar jaunatni saistītus jautājumus, izvērtēt jauniešu intereses, tiesības, vajadzības un iespējas;
- **labvēlīgu ekonomisko priekšnosacījumu** princips — veicināt tādu apstākļu veidošanos, kuros jauniešiem ir iespēja būt ekonomiski patstāvīgiem Latvijas iedzīvotājiem;
- **integrācijas** princips — veicināt starpkultūru dialogu visos jaunatnes politikas izstrādes un īstenošanas posmos;
- **mobilitātes un starptautiskās sadarbības** princips — nodrošināt jauniešiem iespēju būt mobiliem, apgūt zināšanas un prasmes ārpus viņu dzīvesvietas un veicināt citu valstu ieteikumu, kā arī labās prakses apmaiņu un ieviešanu Latvijas jaunatnes politikā¹:

Bērnu, jaunatnes un ģimenes attīstības pamatnostādņēs 2022.–2027. gadam definēti rīcības virzieni:

- darba ar jaunatni kvalitatīvas un ilgtspējīgas sistēmas izveide un attīstība;
- plašākas un aktīvākas jauniešu līdzdalības veicināšana;
- darba tirgum un patstāvīgai dzīvei nepieciešamo prasmju un iemaņu apguves veicināšana;
- jauniešu ar ierobežotām iespējām iekļaušanas veicināšana.²

Ādažu novada darba ar jaunatni mērķis ir attīstīt Ādažu novada jauniešos prasmes un iemaņas, lai jaunieši kļūtu līdzvērtīga, sociāli atbildīga, aktīva sabiedrības daļa, kas piedalās lēmumu pieņemšanā, kā arī izglītības, kultūras, sporta, veselības, sociālās un uzņēmējdarbības vides attīstībā.

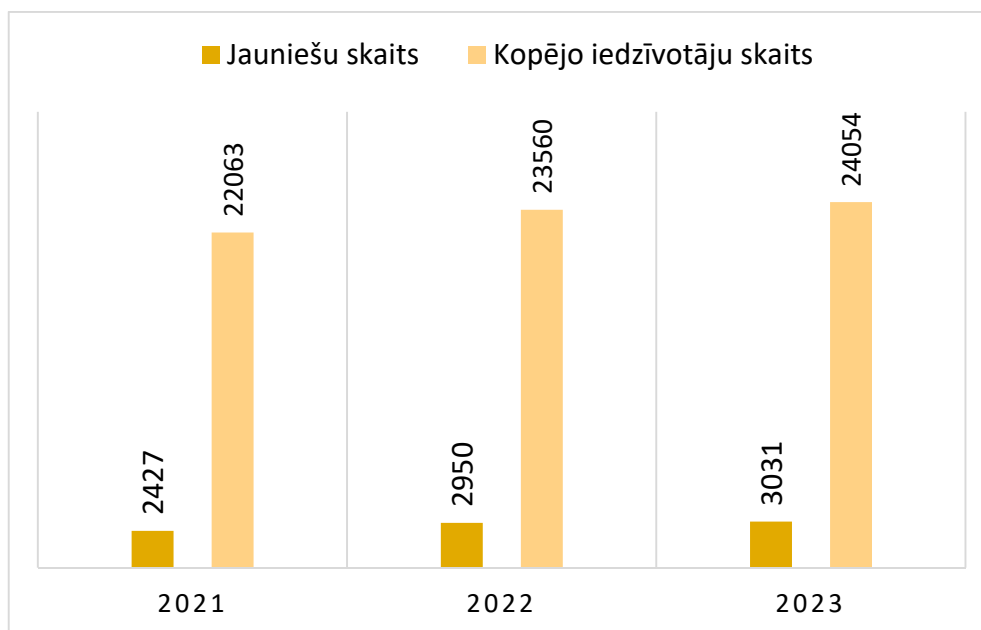
Ādažu novada pašvaldība piedalās valsts jaunatnes politikas īstenošanā, identificējot darbības, lai uzlabotu jauniešu dzīves kvalitāti un padarītu pašvaldību pēc iespējas draudzīgāku jauniešiem, kā arī pielāgojot darbības pašvaldības jauniešu vajadzībām, analizējot problēmas un izaicinājumus, ar kuriem saskaras jaunieši.

¹ Jaunatnes likums <https://likumi.lv/doc.php?id=175920>

² Bērnu, jaunatnes un ģimenes attīstības pamatnostādņēs 2022.–2027. gadam <https://www.izm.gov.lv/lv/planosanas-dokumenti>

Izglītības un zinātnes ministrijas Jaunatnes valsts programmas 2021.–2023. gadam ietvaros, laikā no 2022. gada 31. marta līdz 30. aprīlim tika veikts pētījums “Jaunizveidotā Ādažu novada jaunieši: statistisks raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte”.

2021. gadā Ādažu novadā jaunieši sastādīja 11% no deklarētā kopējā iedzīvotāju skaita Ādažu novadā. 2022. gadā palielinoties jauniešu skaitam novadā, deklarēto jauniešu skaits jau bija 12,5 % no kopējā iedzīvotāju skaita. Gadu vēlāk - 2023. gada 1. jūnijā novadā bija deklarēts 3031 jaunieši, t.i., 12,6 % no kopējā iedzīvotāju skaita (skatīt *Attēls Nr.1* Ādažu novadā deklarēto kopējo iedzīvotāju un jauniešu skaits)

Attēls Nr.1 Ādažu novadā deklarēto kopējo iedzīvotāju un jauniešu skaits

Dati liecina, ka jauniešu skaits novadā pieaug un ir nepieciešams veikt plānotu un koordinētu darbu ar jaunatni.

Līdz administratīvi teritoriālajai reformai Ādažu novada pašvaldībā bija izstrādāts darba ar jaunatni plānošanas dokuments “Ādažu novada jaunatnes politikas rīcības virzieni un sagaidāmie rezultāti 2017. – 2022. gadam”, kas noteica 7 jaunatnes politikas virzienus:

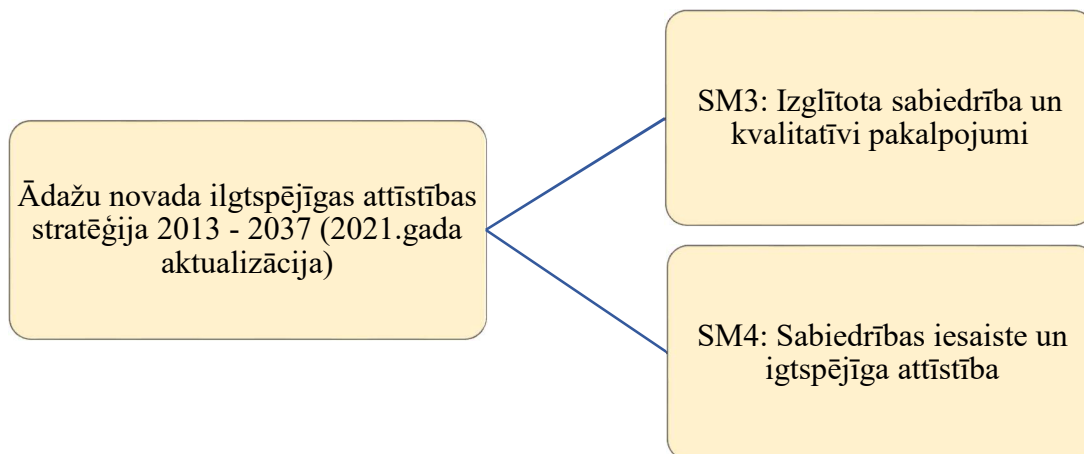
- 1) institucionālas sistēmas izveide darbam ar jaunatni;
- 2) jauniešu informētības palielināšana;
- 3) jauniešu līdzdalība sabiedrības dzīvē un dalība jaunatnes organizācijās un jauniešu iniciatīvas grupās;
- 4) jauniešu nodarbinātība;
- 5) jauniešu brīvā laika lietderīga izmantošana;
- 6) atbalsts jauniešiem un jauniešu sociālā aizsardzība;
- 7) sabiedriskā kārtība un drošība.

Jaunatnes jomā no 2018. gada pašvaldība katru gadu organizē jauniešu iniciatīvu konkursus. Domes finansiālais atbalsts viena projekta īstenošanai bija līdz 500 EUR. 2023. gadā jauniešu iniciatīvu projektu konkursa kopsomma bija 4000 EUR.

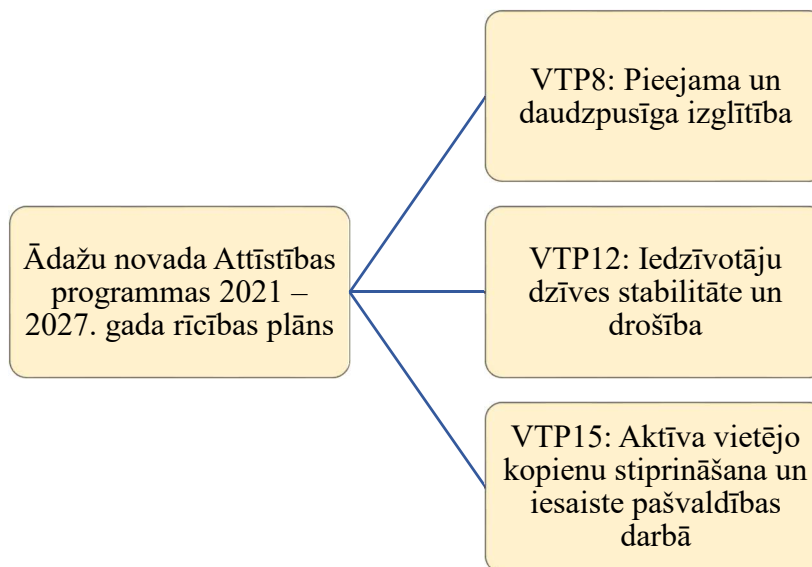
No 2019. gada sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru tiek īstenots skolēnu nodarbinātības projekts - vasaras mēnešos jauniešiem piedāvājot darbu pašvaldības iestādēs. 2019. gadā tika izveidota 21 darba vieta, bet 2023. gadā 32 darba vietas.

Darbs ar jaunatni pārsvarā tika īstenots mācību iestāžu iekšienē.

2022. gada 6. decembrī tika organizēta pirmā Ādažu novada jauniešu domes tikšanās. Šis plāns ir izstrādāts sasaistē ar jaunatnes valsts politikas pamatprincipiem, valsts jaunatnes attīstības plānošanas dokumentiem, kā arī pašvaldības līmeņa plānošanas dokumentiem (skatīt *Attēls Nr.2*. Sasaiste ar Ādažu novada ilgtspējības attīstības stratēģijas mērķiem, un *Attēls Nr.3*. Sasaiste ar Ādažu novada Attīstības programmas 2021 – 2027. gada rīcības plānā ietvertajiem uzdevumiem).

Attēls Nr.2. Sasaiste ar Ādažu novada ilgtspējības attīstības stratēģijas mērķiem

Attēls Nr.3. Sasaiste ar Ādažu novada Attīstības programmas 2021 – 2027. gada rīcības plānā ietvertajiem uzdevumiem

Attīstības plāns darbam ar jaunatni Ādažu novadā 2023.-2027. gadam

Mērķis	Uzdevumi	Sasniedzamie rezultāti	Izpildes termiņš	Atsauce uz Attīstības programmu
Rīcības virziens: 1. Institucionālās sistēmas izveide darbam ar jaunatni				
1. Veicināt saskaņotu pašvaldības darbu ar jaunatni	1.1. Izveidot jauniešu domi	Izveidota jauniešu dome, sadarbībā ar jauniešiem izstrādāts un domē apstiprināts tās nolikums.	2024	Ā16.1.4.1.; C16.1.4.3.
	1.2. Izveidot jaunatnes lietu konsultatīvo komisiju (JLKK), nodrošinot pašvaldības iestāžu un struktūrvienību sadarbību jauniešu atbalsta jautājumos	Apstiprināts JLKK nolikums un sasauktas vismaz 4 JLKK sēdes gadā. Izveidojusies jaunatnes politikas īstenošanā iesaistīto pušu savstarpējā sadarbība.	2024	Ā16.1.4.1.; C16.1.4.3.
	1.3. Palielināt darbinieku skaitu darbam ar jaunatni	Izveidotas papildu vismaz 2 pilnas slodzes amata vietas "Jaunatnes darbinieks"	2025	Ā16.1.1.7.
	1.4. Darbā ar jaunatni īstenošanā, iesaistīt pašvaldības iestādes	Pašvaldības iestāžu rīkotajos pasākumos iesaistīti vismaz 10 % no Ādažu novada deklarētajiem jauniešiem, veicinot viņu lojalitāti un ieinteresētu attieksmi pret novadu.	2027	C12.2.1.1.
	1.5. Izveidoti jauniešu centri / telpas abos pagastos	Piešķirtas telpas vai iekārtoti jauniešu centri abos pagastos. Izveidoti jauniešu centra / telpu aktivitāšu plāni.	2025	Ā5.1.2.4. ; C5.1.2.7.; C5.1.2.9.; Ā7.2.2.2.; C8.1.4.1.
	1.6. Sadarbības veicināšana ar citām pašvaldībām, iestādēm, NVO	Ikgadēji īstenoti 4 pieredzas apmaiņas projekti. Īstenoti sadarbības projekti.	2026	Ā14.1.1.18.; C14.1.7.3.
Rīcības virziens: 2. Jauniešu informētības palielināšana				
2. Nodrošināt jauniešu informētību un viedokļu apmaiņu par viņiem svarīgiem jautājumiem	2.1. Sadarbībā ar Ādažu novada jauniešu domi izveidots plāns digitālajam darbam ar jaunatni	Izveidots digitālā darba plāns, kā arī vietnes, kuras izmantot kā instrumentu digitālā darba ar jaunatni veikšanai.	2024	Ā16.1.2.1.; Ā16.1.5.1.; C16.1.4.4.

Mērķis	Uzdevumi	Sasniedzamie rezultāti	Izpildes termiņš	Atsauce uz Attīstības programmu
	2.2. Jauniešu vajadzību un vēlmju izzināšana, statistikas datu ievākšana	Reizi gadā veikta aptauja, kas ļauj noskaidrot aktuālās jauniešu vajadzības, kā arī nepieciešamos statistikas datus.	2023 – 2027	Ā8.3.1.3.; Ā13.2.1.1.
	2.3. Sadarbībā ar skolu pašpārvaldēm, organizēt informatīvas lekcijas par jauniešiem piedāvātām iespējām Ādažu novadā	Vismaz reizi gadā novadītas informatīvas lekcijas 7.-12. klašu skolēniem.	2023 – 2027	Ā14.1.2.4.; C14.1.2.2.
Rīcības virziens: 3. Jauniešu līdzdalība sabiedriskajā dzīvē un dalība jaunatnes organizācijās un jauniešu iniciatīvu grupās				
3. Informēt un motivēt jauniešus kļūt sabiedriski aktīvākiem	3.1. Apzināt jauniešu organizāciju un iniciatīvu grupu aktivitāti novadā	Izveidots jauniešu organizāciju un iniciatīvu grupu saraksts, kas publicēts pašvaldības tīmekļvietnē, sociālajos tīklos vai jauniešiem aktuālā aplikācijā.	2026	C14.1.7.3.; C12.2.1.1.
	3.2. Organizēt jauniešu iniciatīvu projektu atbalsta konkursus	Ikgadējs jauniešu iniciatīvu projektu konkurss, atbalstot vismaz 10 iniciatīvas gadā.	2023 – 2027	Ā8.4.4.1.
	3.3. Veicināt informācijas pieejamību par brīvprātīgā darba iespējām	Novadā ir brīvprātīgā darba devēji un brīvprātīgā darba veicēji.	2027	Ā8.4.5.1.; C8.4.5.3.; Ā15.1.4.1.; C15.1.4.1.; C15.1.4.2.
	3.4. Sniegt informāciju un atbalstu jauniešu uzņēmējdarbības veicināšanai	Ikgadēji organizētas apmācības/lekcijas/pasākums jauniešu izglītošanai par uzņēmējdarbību	2024-2027	Ā8.4.3.1.; C8.4.3.2.; C8.4.5.1.
Rīcības virziens: 4. Jauniešu nodarbinātība				
4. Veicināt jauniešu nodarbinātību	4.1. Pašvaldībai sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru nodarbinātības pasākumus vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs.	Iesaistīti 50 jaunieši.	2023 – 2027	Ā8.4.5.1.; C8.4.5.3.

Mērķis	Uzdevumi	Sasniedzamie rezultāti	Izpildes termiņš	Atsauce uz Attīstības programmu
	4.2. Organizēt pašvaldības finansētu vasaras nodarbinātību skolēniem vecumā no 13 līdz 15 gadiem	Iesaistīti 100 jaunieši	2023 – 2027	Ā8.4.5.1.; C8.4.5.3.
	4.3. Sadarbībā ar Ādažu uzņēmēju biedrību, apzināt jauniešiem pieejamās prakses vietas un publicēt pašvaldības tīmekļvietnē	Vismaz 10 Ādažu novada studējoši jaunieši īsteno studiju praksi Ādažu novadā	2027	Ā8.4.5.1.; C8.4.5.2.; C14.1.2.2.; Ā14.1.7.1.
Rīcības virziens: 5. Jauniešu brīvā laika lietderīga izmantošana				
5. Izmantojot esošo infrastruktūru (nākotnē - Jauniešu centra telpas) nodrošināt lietderīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas	5.1. Organizēt jauniešiem neformālās izglītības pasākumus un aktivitātes, balstītas uz jauniešu vajadzībām un vēlmēm	Izveidots neformālo pasākumu plāns Jauniešu centriem (lekcijas, meistarklases, semināri par jauniešiem aktuālām tēmām, diskusiju vakari ar pieaicinātiem viesiem. jaunieši diskutē par sev interesējošām tēmām, kino vakari)	2023-2027	Ā8.3.1.1.; Ā8.4.1.2.
	5.2. Vietās, kur nav jauniešu centra/ telpas īstenot mobilā darba aktivitātes	Reizi mēnesī īstenots mobilais darbs ar jaunatni Ādažu novada ciemos vai pilsētā	2023-2027	C12.1.1.4.
Rīcības virziens: 6. Atbalsts jauniešiem, sabiedriskā kārtība un drošība				
6. Radīt drošāku un patīkamāku vidi Ādažu novadā	6.1. Motivēt jauniešus ievērot veselīgu dzīvesveidu	Jauniešiem īstenoti 2 veselīgu dzīvesveidu veicinoši pasākumi gadā	2023-2027	Ā12.1.2.2.
	6.2. Mudināt jauniešus ievērot ceļu satiksmes, sabiedriskās kārtības un drošības noteikumus	Jauniešiem īstenoti 2 kārtības un drošības pasākumi gadā	2023-2027	Ā12.1.2.2.
	6.3. Iesaistīt jauniešus novada vides sakopšanā un labiekārtošanā	Jauniešiem īstenoti 2 vides sakopšanas pasākumi gadā	2023-2027	Ā12.1.2.2.

Izpildes uzraudzība

Ādažu novada pašvaldības jaunatnes lietu speciālists nodrošina šī plāna īstenošanu.

Ikgadēji plāns tiek izskatīts jauniešu domē, kā arī jaunatnes lietu konsultatīvajā komisijā.

Plāna grozījumus jaunatnes lietu speciālists iesniedz saskaņošanai domes Izglītības, kultūras, sporta un sociālajai komitejai, un grozījumus apstiprina pašvaldības dome.